

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-95-5/18-PT

Datum: 8. juli 2009.

Original: engleski

PRED PRETRESNIM VIJEĆEM

U sastavu: sudija Iain Bonomy, predsjedavajući
sudija Christoph Flügge
sudija Michèle Picard

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 8. jula 2009.

TUŽILAC

protiv

RADOVANA KARADŽIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTJEVU ZA IZDAVANJE NALOGA *SUBPOENA*
ZA DOUGLASA LUTEA I JOHNA FEELEYA**

Tužilaštvo:

g. Alan Tieger
gđa Hildegard Uertz-Retzlaff

Vlada Sjedinjenih Američkih Država:

posredstvom ambasade SAD
u Haagu, Nizozemska

Optuženi:

g. Radovan Karadžić

Prijevod

OVO PRETRESNO VIJEĆE Međunarodnog suda za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) rješava po optuženikovom "Zahtjevu za izdavanje naloga *subpoena* za general-potpukovnika Douglasa Lutea i pukovnika Johna Feeleya (u penziji)", podnesenom 17. juna 2009. (dalje u tekstu: Zahtjev) i ovim donosi odluku s tim u vezi.

Kontekst i argumentacija

1. U Zahtjevu optuženi traži da Pretresno vijeće izda naloge *subpoena* kojima bi se zatražili razgovori general-potpukovnika Douglasa Lutea i g. Johna Feeleya sa predstavnikom tima odbrane optuženog. Njih dvojica su službenici Vlade Sjedinjenih Američkih Država (dalje u tekstu: Vlada SAD) i ne nalaze se na spisku svjedoka na osnovu pravila 65ter koji je podnijela Kancelarija tužioca (dalje u tekstu: tužilaštvo) 18. maja 2009.

2. Optuženi tvrdi da su njih dvojica bili prisutni kao predstavnici Sjedinjenih Američkih Država (dalje u tekstu: SAD) na sastanku održanom u Beogradu 18. i 19. jula 1996., kada je dogovaran sporazum između Richarda Holbrookea i Slobodana Miloševića, među ostalima, o tome da optuženi odstupi sa položaja u zamjenu za imunitet pred krivičnim gonjenjem od strane Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Holbrookeov sporazum). Optuženi je već obavio razgovor sa trojicom od sedmorice službenika Vlade SAD koji su prisustvovali tom sastanku.¹ Po završetku tih razgovora optuženi je zatražio razgovore sa Luteom i Feeleyem.

3. Službenici Vlade SAD koji su kontaktirali Lutea i Feeleya po zahtjevu optuženog da se sa njima obavi razgovor, obavijestili su ga da dotična dvojica službenika nemaju nikakvih saznanja o tome da je na pomenutom sastanku u Beogradu ili negdje drugdje dogovoren Holbrookeov sporazum i da zapisnik sa sastanka, ako je uopšte vođen, ili više ne postoji ili nije u njihovom posjedu.² U korespondenciji koja je potom uslijedila između pravnog saradnika optuženog i Vlade SAD, pravni saradnik je nastavio insistirati na tome da se obavi razgovor.

¹ Zahtjev u vezi sa Holbrookeovim sporazumom, podnesen 25. maja 2009, Dodaci W (Roberts Owen), X (Philip Goldberg) i AC (Lawrence Butler).

² Zahtjev, Dodatak A, str. 2.

Prijevod

Dana 12. juna 2009., Vlada SAD dostavila je obavještenje da odbija staviti pomenutu dvojicu na raspolaganje.³

4. Dana 17. juna 2009., optuženi je podnio svoj Zahtjev. On tvrdi da Lute i Feeley raspolažu informacijama koje su neposredno relevantne za njegov "Zahtjev u vezi sa Holbrookeovim sporazumom", koji je podnesen 25. maja 2009. (dalje u tekstu: Zahtjev u vezi s Holbrookeom). Optuženi vjeruje, uprkos tvrdnji State Departmenta SAD da oni ne raspolažu korisnim informacijama, da bi ti ljudi, koji nisu zaposlenici State Departmenta, mogli biti malo kooperativniji kada je riječ o zahtjevu koji im je on uputio.⁴ Osim toga, optuženi tvrdi da je razgovor s tim pojedincima neophodan kako bi se pokušali locirati dokumenti koji se tiču diskusije koja se vodila na sastanku održanom 18. i 19. jula 1996., ili kako bi se utvrdilo da je postojala svjesna odluka da se nikakav zapisnik ne vodi na tom sastanku.⁵ Optuženi vjeruje da je iscrpio svoje mogućnosti da organizira pomenute razgovore neslužbenim putem i da mu, prema tome, ne preostaje drugo nego da zatraži od Vijeća da izda naloge *subpoena* kojima bi se zatražilo da predstavnici njegovog tima obave razgovor sa pomenutom dvojicom službenika.

5. U "Odgovoru na zahtjev optuženog za izdavanje naloga *subpoena* za generalpotpukovnika Douglasa Lutea i pukovnika Johna Feeleya (u penziji)", podnesenom 26. juna 2009. (dalje u tekstu: Odgovor), Vlada SAD tvrdi da budući da je 12. juna 2009. pismenim putem saopštila pravnom saradniku optuženog da dotična dvojica nemaju nikakvih saznanja o "sporazumu o imunitetu" i da ne posjeduju zapisnik sa sastanka iz 1996., kao i da su izvještaji Washingtonu podnošeni usmeno, a 19. jula 1996. telegrafski, optuženi nema nikakvu razumnu osnovu za vjerovanje da bi mu dotična dvojica mogla dostaviti bitne informacije koje bi mu mogle pomoći.⁶ Optuženi, prema Vladi SAD, nije uspio da utvrdi da su tražene informacije neophodne za razrješenje konkretnih pitanja na suđenju. Osim toga, u svjetlu razgovora sa drugim službenicima Vlade SAD koje je pravni tim optuženog već obavio, Vlada SAD smatra da nalozi *subpoena* nisu opravdani jer su tražene informacije tek kumulativne, odnosno potkrepljujuće prirode.⁷ Nadalje, ona tvrdi da ne postoji opravdanje za upotrebu prinudnih

³ Podnesak, Dodatak A, str. 2.

⁴ Podnesak, par. 9.

⁵ Podnesak, par. 11.

⁶ Odgovor, par. 13-14.

⁷ Odgovor, par. 16.

Prijevod

mjera osim ako se ne utvrdi da su podaci koji se tiču navodnog Holbrookeovog sporazuma neophodni za razrješenje nekih konkretnih pitanja na suđenju.⁸

6. Vlada SAD isto tako tvrdi da se, budući da je već prosljedila optuženom u pismenom obliku podatke koje je tražio u vezi s tim sastankom, podaci koji se traže nalogom *subpoena* mogu pribaviti drugim sredstvima.⁹ Nadalje, ona tvrdi da bi, osim ako Pretresno vijeće ne utvrdi da je rasprava s izvođenjem dokaza o navodnom Holbrookeovom sporazumu opravdana, bilo neprimjereno izdati naloge *subpoena* za tu dvojicu službenika.¹⁰

7. Tužilaštvo nije odgovorilo na Zahtjev.

Mjerodavno pravo

8. Žalbeno vijeće smatra da je, kada neka strana želi obaviti razgovor sa nekim državnim službenikom, za razliku od traženja informacija od države, nalog *subpoena* upućen tom službeniku primjeren proceduralni mehanizam, za razliku od obavezujućeg naloga upućenog njegovoj državi.¹¹ Tamo gdje potencijalni svjedok iz bilo kog razloga odbije da se sa njim obavi razgovor, a strana želi da dotičnog mimo njegove volje podvrgne pretretresnom razgovoru, ona mora prema pravilu 54, a ne pravilu *54bis*, Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik) zatražiti pomoć Pretresnog vijeća.¹²

9. Pravilo 54 nalaže da "pretresno vijeće može izdavati š...ć naloge *subpoena* š...ć koji su potrebni za vršenje istrage ili pripremu i vođenje suđenja". Prema Žalbenom vijeću to podrazumijeva da "takva ovlast nedvojbeno uključuje mogućnost izdavanja *subpoene* kojom se od potencijalnog svjedoka zahtijeva da se u određeno vrijeme pojavi na određenom mjestu kako bi odbrana s njime razgovarala".¹³

⁸ Odgovor, par. 17.

⁹ Odgovor, par. 18.

¹⁰ Odgovor, par. 21.

¹¹ *Tužilac protiv Miloševića*, predmet br. IT-02-54-T, Odluka po zahtevu dodeljenih branilaca da Tony Blair i Gerhard Schröder svedoče i da se sa njima pre svedočenja obavi razgovor, 9. decembar 2005. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Milošević*), par. 27.

¹² *Tužilac protiv Mrkšića*, predmet br. IT-95-13/1-AR73, Odluka po interlokutornoj žalbi odbrane o komuniciranju s potencijalnim svedocima suprotne strane, 30. juli 2003. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Mrkšić*), par. 15.

¹³ *Tužilac protiv Krstića*, predmet br. IT-98-33-A, Odluka po molbi da se izdaju subpoenae, 1. juli 2003. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Krstić*), par. 10; *Tužilac protiv Halilovića*, predmet br. IT-01-48-AR73, Odluka u vezi s izdavanjem naloga *subpoena*, 21. juni 2004, (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Halilović*), par. 5.

Prijevod

10. Pri odlučivanju da li je podnosilac zahtjeva ispunio kriterije dokazivanja za izdavanje naloga *subpoena*, Vijeće može valjano razmotriti: da li su informacije do kojih podnosilac želi doći putem naloga *subpoena* neophodne za pripremu njegovog izvođenja dokaza i da li je te informacije moguće dobiti drugim sredstvima.¹⁴ Kao što je Žalbena vijeće već objasnilo, nalog *subpoena* na osnovu pravila 54 postao bi u svrhu tog pravila "potreban" kada je pokazana legitimna forenzička svrha takvog razgovora [ili svjedočenja]:

Strana koja prije ili za vrijeme suđenja podnosi molbu za izdavanje takvog naloga ili subpoenae morala bi pokazati razumnu osnovu za svoje vjerovanje da postoji velika vjerovatnost da joj potencijalni svjedok pruži informacije koje će joj bitno pomoći u izvođenju dokaza u vezi sa jasno definisanim pitanjima koja se odnose na predstojeće suđenje.¹⁵

11. Žalbena vijeće upozorilo je da se nalozi *subpoena* ne bi smjeli izdavati olako budući da podrazumijevaju prisilu i da bi mogli dovesti do nametanja krivičnih sankcija.¹⁶ Osim toga, poseban oprez je potreban tamo gdje strana traži da obavi razgovor sa potencijalnim svjedokom koji je odbio da se sa njim obavi razgovor.¹⁷ Diskreciona ocjena Vijeća, prema tome, neophodna je kako bi se osiguralo da se ne zloupotrebljava mehanizam naloga *subpoena*.¹⁸

Diskusija

12. Bez obzira na činjenicu što su se prethodne situacije za koje je traženo izdavanje naloga *subpoena* ticale ili (i) svjedokâ čije je svjedočenje već bilo zakazano za jednu od strana, ili je pak izražena želja da se to učini, ali koji nisu htjeli pristati na razgovor s drugom stranom,¹⁹ ili (ii) svjedoke koji uopšte nisu željeli svjedočiti, ali je jedna od strana to ipak od njih tražila kao od potencijalnih svjedoka na suđenju,²⁰ Vijeće je mišljenja da ne postoji razlog zbog kojeg pravilo 54 ne bi moglo biti primijenjeno na okolnosti koje se navode u Zahtjevu.

¹⁴ Odluka u predmetu *Halilović*, par. 7.

¹⁵ Odluka u predmetu *Krstić*, par. 10 (citirano izostavljen).

¹⁶ Odluka u predmetu *Krstić*, par. 6 (unutrašnji navodnici izostavljeni) (citira se *Tužilac protiv Brđanina i Talića*, IT-99-36-AR73.9, Odluka po interlokutornoj žalbi, 11. decembar 2002. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Brđanin i Talić*), par. 31.

¹⁷ Odluka u predmetu *Milošević*, par. 35 (citira se Odluka u predmetu *Halilović*, Izdvojeno mišljenje sudije Weinberg de Roca, par. 4)

¹⁸ Odluka u predmetu *Halilović*, par. 6.

¹⁹ *Vidi npr.* Odluka u predmetu *Halilović*, par. 2; Odluka u predmetu *Krstić*, par. 1.

²⁰ *Vidi npr.* Odluka u predmetu *Milošević*, par. 1.

Prijevod

13. U onoj mjeri u kojoj se za informacije koje optuženom mogu pružiti Lute i Feely ispostavi da su relevantne za eventualnu presudu,²¹ Vijeće je mišljenja da te informacije nisu neophodne za pripremu njegovog suđenja *u ovoj fazi postupka*. Štaviše, optuženi će imati dovoljno vremena da stupi u kontakt sa dotičnim službenicima i, ako bude potrebe, zatraži nalog *subpoena* kako bi se s njima obavio razgovor i/ili kako bi svjedočili za njega dok suđenje bude u toku.

14. Nadalje, Pretresno vijeće ispitalo je postojeći i predloženi dokazni materijal koji se odnosi na navodni Holbrookeov sporazum i smatra da Lute i Feely vjerovatno neće dodati ništa informacijama koje optuženi već posjeduje. Optuženom je rečeno da oni nemaju šta dodati materijalu kojim on već raspolaže, tako da on tek spekulira da bi oni to mogli učiniti. Imajući u vidu sav materijal pred sobom, Vijeće smatra da je optuženi propustio pokazati da postoji razumna osnova za njegovo vjerovanje da postoje dobri izgledi da će oni biti u stanju da pruže informacije koje bi mu mogle bitno pomoći pri izvođenju dokaza u ovoj fazi postupka.

15. Pretresno vijeće isto tako podsjeća na jurisprudenciju Žalbenog vijeća u smislu da se nalozi *subpoena* ne bi trebali izdavati olako, pogotovo u slučajevima gdje potencijalni svjedok odbija razgovor.²² Prema tome, Vijeće smatra da traženi nalozi *subpoena* u ovom trenutku nisu neophodni za potrebe istrage ili za pripremu vođenja suđenja.

16. Iz gorenavedenih razloga, na osnovu pravila 54 Pravilnika, Pretresno vijeće ovim **ODBIJA** Zahtjev.

²¹ *Vidi* Odluku po drugom zahtjevu optuženog za pregled i objelodanjivanje: pitanje imuniteta, 17. decembar 2008., par. 21, 23.

²² *Vidi* *gore* paragraf 10; *vidi isto tako* Odluku u predmetu *Halilović*, par. 10 (nalog *subpoena* "jeste sredstvo koje se ne smije olako koristiti", dok Pretresno vijeće "mora voditi računa o tome da nalozi *subpoena* ne postanu mehanizam koji se rutinski koristi kao dio procesne taktike").

Prijevod

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija mjerodavna.

/potpis na originalu/
sudija Iain Bonomy,
predsjedavajući

Dana 8. jula 2009.
U Haagu,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]